

İhbarların Alınması ve İşlenmesi Prosedürü

LISI GRC

lisi

Amaç ve Kapsam:

LISI Grubu'nun tabi olduğu yürürlükteki yasa ve yönetmeliklere¹ uygun olarak, işbu belge ihbarların toplanması ve işlenmesi prosedürünü açıklamaktadır. İhbar sistemi, Grubun tüm paydaşlarına açıktır ve Grubun her bir iştirakine uygulanır.

Bununla birlikte, ihbar sisteminin kullanımı, ihbarı yapan kişinin ikamet ettiği veya faaliyet gösterdiği ülkede geçerli olan yasa ve kurallara uygun olarak gerçekleştirilir.

A. Kimler ihbarda bulunabilir?

Bir ihbarcı:

- gerçek bir kişidir,
- LISI Grubu çalışanı olmak zorunda değildir,
- çıkar gütmeyen ve iyi niyetli bir kişidir: dolayısıyla ihbarcı, kişisel kazanç veya karşılık elde etme niyeti olmaksızın hareket eder ve ihbar ettiği olayların doğruluğuna inanır,
- mesleki bağlamda edindiği bilgileri sunar,
- LISI Davranış Kuralları'na aykırı her türlü eylemi, bu eylemin niteliği ne olursa olsun bildirir veya ifşa eder (daha fazla ayrıntı için aşağıya bakınız).

İhbar hakkının uygulanması, herkesin büyük bir sorumluluk üstlenmesini gerektirir. Bu mekanizmanın kötüye kullanılması, disiplin, hukuki ve/veya cezai yaptırımlara yol açabilir.

B. Hangi tür ihbar kapsam dahilindedir?

LISI, LISI Davranış Kuralları'na aykırı tüm ihbarları kayıt altına almayı amaçlamaktadır. Dolayısıyla bir ihbar şunları içerebilir :

- Bir suç veya kabahat,
- Kamu yararına yönelik bir tehdit veya zarar,
- Fransa tarafından usulüne uygun olarak onaylanmış veya kabul edilmiş uluslararası bir taahhüdün, bu taahhüde dayanılarak uluslararası bir kuruluş tarafından kabul edilen tek taraflı bir işlemin, kanunların, yönetmeliklerin veya Avrupa Birliği hukukunun ihlali ya da bu ihlallerden herhangi birinin gizlenmeye çalışılması,

¹ 9 Aralık 2016 tarihli, şeffaflık, yolsuzlukla mücadele ve ekonomik yaşamın modernizasyonu hakkındaki 2016-1691 sayılı Kanun ve ihbarcılarının korunmasının iyileştirilmesini amaçlayan 21 Mart 2022 tarihli 2022-401 sayılı Kanun

- İhbarın yapıldığı ülkede yürürlükte bulunan ulusal mevzuat uyarınca, bu ihbar mekanizmasının kapsamına giren diğer her türlü hususlar.

Bunlara örnek olarak; insan hakları ihlalleri, yolsuzluk ve/veya nüfuz ticareti, taciz veya ayrımcılık, şiddet, tehdit ve kişilere karşı işlenen diğer ağır suçlar, mali usulsüzlükler ve/veya muhasebe dolandırıcılığı, kaliteye ilişkin sahtecilikler ve/veya kalite risklerinin gizlenmesi, çevre mevzuatına aykırılıklar, mala zarar verilmesi, dolandırıcılık ile bilgi güvenliği ve/veya bilgi sistemlerine yönelik risklere ilişkin suç veya kabahat bildirimleri sayılabilir.

Yukarıda açıklanan kategorilere girmeyen ihbarlar işleme alınmayacak ve ihbar sahibine bilgi verildikten sonra silinecektir.

İhbar sistemi, cana veya mala yönelik acil tehdit oluşturan olaylar için kullanılmamalıdır; zira sisteme yapılan ihbarlara derhal yanıt verilemeyebilir. Böyle bir durumun ortaya çıkması halinde, olayın aciliyeti nedeniyle LISI, konunun doğrudan yöneticinize, acil durum hizmetlerine, yetkili makamlara veya gerekli olması halinde kamuoyuna açıklanmasını tavsiye etmektedir ve gerekirse kamuoyuna başvurmanızı talep eder.

C. İhbarda Bulunan Kişinin Tercih Edebileceği Başvuru Yöntemleri:

LISI Davranış Kuralları'nın ihlal edildiğine ilişkin bir durumu bildirmek amacıyla, ihbarda bulunan kişi aşağıdaki iç başvuru kanallarından yararlanabilir:

1. Doğrudan Yöneticisi (N+1)
2. İkinci Kademe Yöneticisi(N+2)
3. Fabrika Müdürü ve/veya İnsan Kaynakları Müdürü
4. İş Grubunun veya Merkez Fonksiyonun Üst Yönetimi
5. A-SMS (Havacılık Emniyet Yönetim Sistemi) Yöneticisi (LISI AEROSPACE Bölümü)
6. Bölüm üst yönetimi
7. Grup Holding Şirketi

Yukarıda belirtilen iç başvuru kanallarına, listelendikleri sırayla başvurulması tavsiye edilmektedir. Ancak, belirli bir başvuru kanalının kullanılmaması için haklı bir neden bulunması hâlinde (örneğin, gizlilik gerekçeleriyle veya doğrudan yönetici ya da ilgili yöneticinin olaya dâhil olması durumunda), ihbarda bulunan kişi bu başvuru kanallarından birini veya birkaçını atlayabilir.

İhbarda bulunan kişi, dilerse veya uygun gördüğü takdirde, aşağıda açıklanan LISI İhbar Sistemi aracılığıyla doğrudan ihbarda bulunmayı da tercih edebilir.

İhbarda bulunan kişi, dilerse ihbarını doğrudan yetkili makamlara da iletebilir (Fransa'da örnek olarak: Haklar Savunucusu, Fransız Yolsuzlukla Mücadele Ajansı veya adli makamlar).

D. İhbar nasıl yapılır?

- LISI, ihbarların alınması ve değerlendirilmesi amacıyla, ihbarların alınması ve işlenmesi konusunda uzmanlaşmış bağımsız bir üçüncü taraf hizmet sağlayıcının desteğiyle güvenli bir ihbar sistemi oluşturmuştur. Bu sistem, LISI'nin internet sitesinde ("Ethics & AI" bölümü altında) ve intranetinde ("LISI Ethic-Line", "Governance, Risk and Compliance" bölümü altında) erişime sunulmuştur. Bu sistem aracılığıyla aşağıdaki yöntemlerle ihbarda bulunulabilir:
- **Yazılı olarak:** İhbarda bulunan kişi, ihbarına ilişkin ayrıntıları; ilgili kuruluşu, olaya karışan kişileri, olayların gerçekleştiği tarihi, olayın süresini, varsa tanıkları ve diğer ilgili bilgileri belirterek iletebilir. İhbarda bulunan kişi, anonim kalmayı tercih edebilir veya kimliğini açıklayabilir. Anonim kalmayı tercih etmiş olsa dahi, soruşturmanın ilerleyişini takip edebilmesi amacıyla bir e-posta adresi paylaşabilir. Bu e-posta adresi Etik Komitesi üyeleriyle paylaşılmayacaktır. Ayrıca bu platform, ihbarda bulunan kişinin kendi dilinde Etik Komitesi üyeleriyle yazılı iletişim kurmasına olanak sağlamaktadır.
- **Sözlü olarak:** İhbarda bulunan kişi, kendi dilini konuşan, ihbarların alınması ve işlenmesi konusunda görevli bağımsız üçüncü taraf hizmet sağlayıcısının bir temsilcisiyle görüşür. İhbar, yazılı başvuru sürecinde kullanılan forma benzer standart bir görüşme formu doğrultusunda alınır. İhbarda bulunan kişi anonim kalmayı talep edebilir ve dilerse, Etik Komitesi üyelerinden biriyle iletişim kurulabilmesini sağlayacak iletişim bilgilerini paylaşabilir. Anonim kalınmasının talep edilmesi halinde, ihbarda bulunan kişi ile Etik Komitesi üyesi arasındaki tüm iletişim, her iki tarafın da kimliği gizli tutulacak şekilde yürütülür.

Etik Komitesi; Grup Genel Sekreteri, Grup İnsan Kaynakları Direktörü ile Grup Kurumsal Sosyal Sorumluluk (CSR), Risk ve Uyum Direktöründen oluşur.

İhbar sistemi, Grubun faaliyet gösterdiği ülkelerde kullanılan dillerin her birinde ihbarda bulunulmasına olanak sağlamaktadır.

E. İhbarda Bulunan Kişi Anonim Kalabilir mi?

Anonim olarak ihbarda bulunulması, LISI Grubu'nun kurumsal kültürünün bir parçası değildir ve teşvik edilmemektedir. Bununla birlikte, ihbarda bulunan kişinin tercih etmesi halinde anonim olarak ihbarda bulunması mümkündür. Yerel mevzuatın gerektirdiği durumlarda ise anonim ihbarda bulunma imkânı en baştan sağlanabilir. Ancak, anonim ihbarlar bildirilen olayların anlaşılmasını ve gerekli inceleme ile soruşturmanın yürütülmesini güçleştirebilir.

F. İhbarda Bulunan Kişi İçin Hangi Koruma ve Gizlilik Tedbirleri Sağlanmaktadır?

LISI, misillemeye karşı sıfır tolerans politikası uygulamakta olup, Davranış Kuralları'nın ihlal edildiğini iyi niyetle ihbar eden kişilere yönelik hiçbir misilleme veya olumsuz davranışa izin vermemektedir.

Bu nedenle, iyi niyetle ihbarda bulunan kişi, doğrudan veya dolaylı her türlü misillemeye karşı koruma altındadır. Örneğin, LISI Grubu çalışanı olması hâlinde, ihbar prosedürüne uygun olarak bildirdiği olaylar nedeniyle iş akdi feshedilemez, disiplin cezasına tabi tutulamaz veya herhangi bir şekilde ayrımcılığa maruz bırakılamaz. İç ihbar sistemi, gizliliğin titizlikle korunmasını güvence altına almaktadır. İhbarda bulunan kişinin iyi niyetle hareket etmiş olması kaydıyla, yaptığı ihbar nedeniyle hakkında herhangi bir disiplin işlemi uygulanmayacaktır.

LSI Grubu, yürürlükteki mevzuat uyarınca, ihbarda bulunan kişilerin kimliğinin korunması için gerekli tüm tedbirleri almayı taahhüt etmektedir. İhbarda bulunan kişinin kimliği, yazılı önceden açık rızası olmaksızın, ihbarda adı geçen kişi veya kişilerle paylaşılamaz.

İhbar, ihbara ilişkin yürütülen inceleme ve soruşturma süreçleri ile bunlara ilişkin hazırlanan raporlar, yürürlükteki mevzuattan veya uygulanabilir yasal süreçlerden kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, tam bir gizlilik içinde ele alınacaktır.

LSI Grubu, ihbarda bulunan kişinin, ihbara konu olayların ve ihbarda adı geçen kişilerin kimlik ve bilgilerinin gizliliğini titizlikle korumayı taahhüt etmektedir. Bu kapsamda, Etik Komitesi söz konusu bilgileri yalnızca ihbarın değerlendirilmesi ve ele alınması amacıyla, bilgiye erişmesi zorunlu olan ve kendileri de gizlilik yükümlülüğü altında bulunan kişilerle paylaşmaya yetkilidir. Bu paylaşım; özellikle yönetim tarafından alınacak kararlar, gerçekleştirilecek işlemler ve gerekli inceleme ve doğrulamaların yapılabilmesi amacıyla görüşüne başvurulacak kişileri kapsayacak şekilde ve ihbara ilişkin gizlilik yükümlülüğüne uyulması için makul ölçüde gerekli olan sınırlar içinde gerçekleştirilecektir.

Bu misillemeye karşı koruma politikası, yürürlükteki yerel mevzuat veya Fransız hukuku uyarınca, ihbarda bulunan kişiye destek olan kişileri ve ihbarda bulunan kişiyle yakın ilişkisi bulunan kişileri de kapsamaktadır.²

G. İhbarın hedef aldığı kişiye veya kişilere ne tür bir koruma sağlanır?

Hakkında ihbarda bulunulan LISI Grubu çalışanı, kendisine yöneltilen iddialar doğrulanıncaya kadar masum kabul edilir.

İhbarın ön incelemesinin tamamlanmasının ardından, hakkında ihbarda bulunulan kişi, haklarını kullanabilmesini teminen kendisine yöneltilen iddialar hakkında bilgilendirilecektir. LISI Grubu tarafından oluşturulan güvenli iç sistem aracılığıyla yapılacak bu bilgilendirmede; kendisine yöneltilen iddialar ile kişisel verilerine ilişkin erişim, düzeltme ve itiraz haklarını nasıl kullanabileceğine ilişkin usuller yer alacaktır.

İhbarda adı geçen kişinin kimliğinin belirlenmesine imkân sağlayabilecek hiçbir bilgi, ihbarın doğruluğu ortaya konuluncaya kadar, adli makamlar dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşılamaz.

Bu gizlilik yükümlülükleri, üçüncü kişilerle bilgi paylaşımının yalnızca ihbarın doğrulanması veya işleme alınması amacıyla gerekli olduğu durumlarda da geçerliliğini korur.

² Bkz. Dipnot 1

H. İhbarlar Nasıl Değerlendirilir?

İhbar sürecinin son aşamasında, ihbarda bulunan kişi, ihbarının durumunu ve Etik Komitesi ile gerçekleştirilecek yazışmaları takip edebilmesini sağlayacak bir parola oluşturur. Bu aşamada ayrıca kendisine, dosyanın takip numarası niteliğindeki bir ihbar referans numarası verilir. İhbar referans numarası ile oluşturulan parola sayesinde, ihbarda bulunan kişi ihbar platformuna erişebilir. Bu platform, soruşturma süreci boyunca ihbarda bulunan kişi ile Etik Komitesi arasında iletişim kurulmasını sağlar. İhbarda bulunan kişi, ihbarını destekleyebilecek nitelikte olması ve elinde bulunması hâlinde, her türlü bilgi, belge veya diğer delilleri, şekli ya da ortamı ne olursa olsun, platform üzerinden sunabilir.

İhbarın alınmasının ardından, en geç 24 iş saati içinde, ihbarda bulunan kişiye ihbarın alındığını teyit eden bir e-posta gönderilir. Aynı bildirim, yazılı iletişime imkân sağlayan mesajlaşma özelliğine sahip ihbar platformunda da görüntülenir.

Etik Komitesi, öncelikle bu dokümanın B bölümünde belirtilen kriterler doğrultusunda ihbarın kabul edilebilir olup olmadığını değerlendirir ve ihbara ilişkin izlenecek uygun süreci belirler. İhbarın kabul edilemez nitelikte veya doğrulanamaz olduğunun değerlendirilmesi hâlinde, ihbarda bulunan kişi bilgilendirilir ve ihbara ilişkin dosya gecikmeksizin imha edilir.

Soruşturmanın sonunda, sonucu ne olursa olsun, Etik Komitesi tarafından ihbarda bulunan kişiye gerekçeli ve resmî bir karar bildirilir. Bu karar, ihbarın kabul edilebilirliğine veya doğrulanmasına ilişkin tüm inceleme süreçlerinin sonlandırılması durumunu da kapsar.

2022-1284 sayılı Kararname uyarınca, soruşturmanın bu süreyi aşması hâlinde dahi, ihbarda bulunan kişi, ihbarının alındığının teyit edildiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde, ihbara ilişkin öngörülen veya alınan tedbirler hakkında bilgilendirilir.

I. Uygulanan İzleme ve Arşivleme Politikaları

İhbarlara ilişkin veriler, yürürlükteki mevzuat hükümleri doğrultusunda saklanır, arşivlenir ve imha edilir.

Hakkında ihbarda bulunulan kişi veya kötü niyetli ya da açıkça dayanaktan yoksun bir ihbarda bulunan kişi hakkında disiplin veya adli süreç başlatılması hâlinde, ihbara ilişkin veriler, bu süreçler kesin olarak sonuçlanıncaya kadar saklanır.

J. Prosedürün Yaygınlaştırılmasına İlişkin Yöntem :

Bu prosedür, LISI Grubu'nun web sitesinde ve intranetinde yayınlanmaktadır.